

have foranlediget et saadant Forhold, at Staten slet ingen Ret havde? Seg paastaar, at Staten har en uombvistelig og en omtvistelig Ret. Det forekommer mig, at man ved alle de Taler, der ere blevene holdte, navnlig af de Herrer juribiste Medlemmer, blot har seet paa det grevelig Schimmelmanske Fideicommis's Bedste, men at man temmelig har overseet eller undervurderet Statens Bedste og Statens Ret. Det ærede Medlem siger: „Der har ikke været en eneste Krigsminister siden 1769, uden at han Maaned efter Maaned har været piint og plaget af Forholdet til Hellebæk“. Mine historiske Kundskaber gaar ikke saa langt tilbage, at jeg kan yttre mig om de Krigsministre, der have været fra 1769 og til Dato, men det veed jeg, at dette Forhold i den Tid, vi have haft Rigsdag og Rigsraad, har været utaaeligt, byrdefuldt og bekosteligt for Staten, men jeg paastaar gjentagende, at naar Ministeriet gjør sin Pligt for at hævde Statskassens Ret, bliver det Fabrikken Hellebæk, der skal bede om Naade, og ikke os, der skal lade os aspine en stor Sum Penge for, hvad jeg kalder ingen Værdi. Hvad der kan være skeet i forrige Tider imellem Krigsministeriet og det Schimmelmanske Fideicommis, kunne vi let forestille os. Hvisken Bægt har det ikke havt, at det var Lehnsgreverne Schimmelmann og ikke Peer Poulsen eller Poul Peersen, der eiede Fabrikken? Det har været dette store, mægtige Navn, som har gjort, at saa mange Krigsministre ikke have turdet gribe ind for at faae dette Forhold ordnet paa en skikkelig Maade. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds siger, at vi ikke maae bruge vor Ret til at chicanere det Schimmelmanske Fideicommis, men er det da billigt, at det bruger sin formeentlige Ret til at chicanere Staten? Dette synes stadigt at have været Tilfældet, og det gjentager sig endnu den Dag idag. Det ærede Medlem vil ogsaa have hele dette Forhold ordnet af den Grund, at Greverne Schimmelmann nu ere preussiske Undersaatter, og at det vil være en forsmædelig Ting for os, at have en Gøværfabrik under preussiske Undersaatters Herredømme. Seg troer imidlertid ikke, det har stor Fare

med de preussiske Grevers Indflydelse paa Hellebæk; det er jo et Sted, der er besøgt af saa mange Kjøbenhavnere, at disse let ville kunne faae Overhaand derved, jaaledes at ikke hele Herredømmet bliver i de Herrers Hænder. Det ærede Medlem vil helst have dette Forhold afløst, og hvem vil ikke gjerne have alle sliche Forhold afløst? Hvem vil ikke gjerne af med alle de tydske Grever, Lehns- og Stamhuusbesiddere? Der er imidlertid for mange af dem til, at man kan vente at blive af med dem, især naar Regjeringen ikke vil vække en kraftig Haand til at faae sliche Lehn afløst; men selv om vi blive af med Hellebæk Fabrik, hvad forhindrer da Greverne Schimmelmann fra i Grevskabet Lindenborg i Sjælland at anlægge saa mange Gøværfabrikker, som de lyst? Vi blive aldeles ikke fri for preussiske Grever, enten vi antage dette Forslag eller ikke. — Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Casse) yttrede sig ogsaa meget stærkt om, at vi skulde have disse Forhold afløst, ja, han gif endog saa vidt, at han sagde, at Følgerne af, at vi ikke gif ind paa Regjeringens Forslag, vilde blive uberegnelige. Efter hvad jeg har tilladt mig at anføre om den Fordeel, der kan være ved at drive denne Forretning for Fideicommisets Regning ligeoverfor Regjeringen, vil jeg dog tilstaae, at jeg ikke finder, at Følgerne kunne blive saa farlige eller saa uberegnelige. Dersom man gaaer rigtig tilværks, dersom man holder sig til, hvad der er vor simple Ret, er der vistnok ikke nogen Fare for de Følger, der maatte kunne flyde deraf. Seg indrømmer imidlertid, at vi her staae overfor en gammel, fædsommelig Sag, og at det vilde være ønskeligt at faae den afløst; men for at faae den afløst paa en Maade, hvormed vi kunne være tjente, maa Regjeringen bruge sin Ret ligeoverfor Fabrikken; den maa ikke lade sig trodse og true af dens Bestyrelse, hvilket synes stadigt at være Skik, jaaledes at Ministeriet efter uendelig mange Gange at have yttret sig — jeg har her liggende en Liste over dets Uttringer — efter udtrykkelig at have paastaet, at Retten er paa dens Side, at Fabrikken ikke har nogen tvingende Ret overfor Regjeringen, nu foreslaar, at man skal affjøre den dens Ret i byre